

DM's · Djøf's

Forskerforum

AKTUELT

MAGASINET

NAVNEWYT

DEBAT

OM

FORSKERFORUM

VIS FLERE +

Forside > Magasinet > 2021 > 346 > Så meget skal universiteterne skære i storbyoptaget

Så meget skal universiteterne skære i storbyoptaget

Ministeriet har nu sat tal på de reduktioner af optaget i de store byer, som universiteterne skal gennemføre frem til 2030. Flere universiteter melder allerede nu ud, at pilen peger på lavere optag frem for udflytning.

AF LASSE HØJSGAARD

30. september 2021

DANSKE UNIVERSITETER

RUC blandt grønne marker og med Køge Bugt i baggrunden. Selv om universitetet ikke ligger i en af de kommuner, ministeriet definerer som storbyområde, skal også RUC reducere sit optag på Marbjerg-campusen.

Foto: Lars Laursen

Del denne artikel

I disse uger bliver der tænkt, så det knager, på universiteternes ledelsesgange. Den politiske aftale om udflytning af uddannelser fra de store byer, der blev besluttet før sommerferien, har nemlig udviklet sig til lidt af en hjernevrideropgave.

På sommerens sidste dag kom Uddannelses- og Forskningsministeriets nærmere beskrivelse af de krav, beslutningen stiller til universiteterne. Og krav nummer 1 er, at studenteroptaget i de store byer gradvis nedbringes, sådan at det i 2030 er ti procent lavere end i 2019 – den “baseline”, ministeriet har valgt at beregne ud fra.

Det betyder eksempelvis, at AU i 2030 højst må optage 5.032 på bacheloruddannelserne og 5.279 på kandidatuddannelserne – reduktioner på henholdsvis 559 og 587 i forhold til optaget i 2019 og for øvrigt endnu mere i forhold til de større optag i 2020 og 2021.

Eneste undtagelse er RUC, der kun skal nedbringe optaget med fem procent i stedet for ti. RUC ligger ikke i en af de fire store byer og havde derfor forventet at gå helt fri af aftalens reduktionskrav. Universitetet måtte dog nøjes med en “rabat”.

Så meget skal universiteterne nedbringe deres samlede optag

Ifølge Uddannelses- og Forskningsministeriet skal universiteterne i 2030 have nedbragt deres samlede optag (bachelor- og kandidatuddannelser) i forhold til 2019-optaget med følgende:

Universitet	Bachelor	Kandidat	Sår
CBS	277	305	
DTU	113	201	
ITU	36	50	
KU	679	586	1
SDU	335	274	
AAU	374	376	
AU	559	587	1
RUC	75	69	

Uddannelser med ledighed i farezonen

I løbet af efteråret skal universiteterne melde deres bud på, hvordan man vil opfylde kravene, tilbage til ministeriet, hvorefter der skal udarbejdes en national sektorplan. Og derfor er man nu i fuld gang med at overveje, hvor kniven i givet fald skal sættes ned.

“Vi skal reducere 1.273 pladser. I øjeblikket ser vi på, hvordan vi skal fordele den reduktion. I første omgang på fakultetsniveau, og efterfølgende bliver det ført ned på de enkelte uddannelser”, fortæller Jasper Steen Winkel, vicedirektør for kommunikation på KU.

Og når der skal peges på studiepladser, som skal reduceres, vil det særligt være uddannelser med høje ledighedstal, der er i farezonen.

“Vi har haft drøftelser internt, og vi vil særligt skele til to ting. Den ene er ansøgertallet på uddannelsen, om der er ledige pladser eller relativt få afviste ansøgere, sådan at der er rum for at skære på udbuddet. Den anden er ledigheden blandt kandidaterne fra uddannelserne på både kort og længere sigt på arbejdsmarkedet. Og så har vi øje på nogle andre forhold – frafald, små fag, der har en småfagsbevilling, osv. Det kan også være et meget stærkt forskningsmiljø eller uddannelsernes økonomiske bæredygtighed, der kan være afgørende”, fortæller han.

“

“Det er desværre det mest sandsynlige. Men det er for tidligt at vurdere omfanget”.

— Jasper Steen Winkel, KU, om personalereducering

Åbner for alternativ udflytning

Universiteterne har to muligheder: Enten nedlægger man studiepladser, eller også flytter man dem væk fra hovedcampus og ud af byen. Ingen af de to løsninger virker dog særligt attraktive. Nedlagte studiepladser betyder mindre indtjening. Omvendt vil flytning af uddannelser gøre dem relativt dyrere, samtidig med at det bryder op i både studie- og forskningsmiljø.

I brevet til universiteterne åbner ministeriet dog op for alternative tiltag, der vil kunne tælle med som udflytning. Eksempelvis hvis dele af en uddannelse afholdes uden for de store byer, eksempelvis som projekt- eller praktikforløb, eller i et “residential college” – en ordning, Danske Universiteter selv har foreslået, hvor der oprettes kollegier i en eller flere provinsbyer, hvor studerende kan opholde sig, få undervisning og lave projektarbejde i samarbejde med lokale virksomheder.

Endelig vil universiteterne kunne argumentere med “særhensyn”, der gør, at de slipper for en del af reduktionskravet – helt ned til fem procent. Det kan ifølge ministeriets egne eksempler være henvisning til uddannelser med høj efterspørgsel og beskæftigelse, uddannelsesbredde i forhold til småfag og sprogfag, særlige geografiske forhold samt særligt stærke forskningsmiljøer.

Sandsynlig personalereducering

På KU forventer Jasper Steen Winkel ikke, at man vil kunne udflytte studiepladser i et omfang, så man undgår at skære i optaget.

“Alle fakulteter vurderer, om der kan udflyttes uddannelser. Men det er dyrt at flytte uddannelser, og det er langt fra sikkert, at man kan finde undervisningskapacitet, der vil tage til provinsen, hvis man flytter en uddannelse fx til Vordingborg eller Næstved. Vi arbejder med en plan om et øget optag på medicinuddannelsen, der ligger i Køge, så der vil være tiltag, der kompenserer for, hvor mange pladser vi reducerer. Men det er ikke realistisk at oprette så mange pladser i provinsen, som vi skal nedlægge i København”.

Tilsvarende vurderer Jasper Steen Winkel ikke, at KU vil kunne komme uden om personalereducering på nogle fag som konsekvens af optagsreduktionerne.

“Det er desværre det mest sandsynlige. Men det er for tidligt at vurdere omfanget”.

AAU forventer at nedlægge pladser

Også på AAU, hvor optagstallet på campusserne i Aalborg og København skal nedbringes med 768, er de interne drøftelser om reduktion og udflytninger gået i gang. I første omgang er alle fakulteter blevet bedt om at komme med indspil til direktionen – en proces, der bliver holdt fortrolig mellem dekaner og institutledere. Herefter vil direktionen udarbejde en samlet plan, der bliver sendt til høring i HSU i midten af november.

“Fortroligheden er nødvendig, fordi der er tale om et oplæg til forhandling”, forklarer prorektor Anne Marie Kanstrup på AAU’s hjemmeside.

Hun lægger dog ikke skjul på, at pilen peger mod et lavere optag.

“Jeg forestiller mig, at vi på Aalborg Universitet først og fremmest må reducere antallet af studiepladser”, siger hun.

“

Jeg kan godt være nervøs for, at det bliver for meget en tælleøvelse. Og at det kan blive så besværligt at tælle det, at man ikke gider.

— *Hanne Leth Andersen, rektor ved RUC*

Rabat til RUC

På RUC har rektor Hanne Leth Andersen lidt svært ved at finde en grimasse, der kan passe, efter at universitetet har fået en rabatordning, så man kun skal nedbringe optagstallet med fem i stedet for ti procent. RUC-campusen ligger nemlig ikke i en af de kommuner, ministeriet har defineret som storbyområde.

“Vi kan se af de tidligere versioner, at vi i begyndelsen slet ikke var på listen over universiteter, der skal udflytte studiepladser. Jeg fik så at vide weekenden efter udmeldingen, at det var vi alligevel. Og nu er den landet et sted i midten. Tja ... det tager vi til efterretning”, siger Hanne Leth Andersen.

En løsning, der handler om at oprette andre campusser på Sjælland og lade undervisningen foregå der, mener hun ikke er kvalitetsmæssigt forsvarligt. Men måske kan ministeriets forståelse af “udflytning” spille sammen med de regionale samarbejder, RUC i forvejen arbejder meget på at udbrede.

“Det er vi i gang med at forsøge at forstå. Men som udgangspunkt handler det om uddannelsespladser – altså at den studerende skal optages i en anden by. Det forstår vi godt. Og vi har hele tiden sagt: Vi kan som udgangspunkt ikke flytte forskningsmiljøer. Et universitet er et samspil mellem fagligheder, så man sammen kan behandle store problemstillinger. Det er selve universitetstanken. Så vi kan ikke flytte enkeltdele ud”, siger hun.

Reduceret fremmøde

Til gengæld ser hun en mulighed i at have lokaler til gruppearbejde og fjernundervisning i andre byer kombineret med en mindre del fysisk undervisning på RUC. Lidt i stil med de residential colleges, ministeriet selv nævner som mulighed.

“Vi forestiller os, at vi godt kan lægge en del af optaget på nogle kandidatuddannelser et andet sted på Sjælland. Så reserverer vi et antal uddannelsespladser til den by og reserverer lokaler, hvor de kan lave gruppearbejde. Men vi vil stadig forvente – tror jeg – at man møder ind på RUC måske en gang om ugen, til seminarer eller måske i et semester. Det er sådan nogle modeller, vi pusler med, og på den måde prøver vi at kunne imødekomme udspillet fra regeringen så meget som muligt”, siger Hanne Leth Andersen.

Hun er principielt ikke modstander af regeringens ønske om mere regionalt samarbejde, som ligger i god tråd med RUC's strategi om at være Region Sjællands universitet og via projektarbejdet gå i clinch med virkelighedens problemer.

“Jeg kan godt være nervøs for, at det bliver for meget en tælleøvelse. Og at det kan blive så besværligt at tælle det, at man ikke gider. Vi mener godt, vi kunne have løst den her opgave lidt mere selvstændigt, end vi får lov til”.

Vil du holde dig opdateret?

Tilmeld dig vores nyhedsopdatering her. Så sender vi dig en mail, når der er nyt om forskning og uddannelse.

TILMELD

Deltag i debatten. Skriv en kommentar

Indtast din e-mail

SEND KOMMENTAR

LÆS LIGNENDE

Afvisning, ydmygelse og taknemmelighedsgæld

Oprøret mod universitetsloven ulmer stadig

Tillykke med kandidatgraden – velkommen til fattigdom

Glemsomhed, ond vilje eller bare dumhed?

LÆS OGSÅ

18. november 2021

Overdragelsen af den skandaleramte Niels Bohr-bygning udskydes igen – nu til juli 2022

16. november 2021

CBS hænger på regningen for ulovligt engangsvederlag til afgangt rektor

MEST LÆSTE I DENNE MÅNED

11. november 2021

1.

Topforsker anklager KU for at være i lommen på landbrugslobbyen

Claus Baggersgaard

05. november 2021

2.

Trods fiasko-evaluering: DTU står fast på aftenundervisning til kl. 22

Thomas Bøttcher

5. november 2021

**Trods fiasko-
evaluering: DTU
står fast på
aftenundervisning
til kl. 22**

16. oktober 2021

**KU vil nedlægge
1.600
studiepladser:
Parti bag aftale
undrer sig**

16. oktober 2021

**3. KU vil nedlægge 1.600
studiepladser: Parti bag aftale
undrer sig**
Thomas Bøttcher

22. april 2021

4. De tjener mest
Claus Baggersgaard

11. november 2021

**5. Embedsmand tager en
forskertørn**
Lasse Højsgaard

Vil du opdateres på, hvad der sker?

Indtast e-mail

TILMELD

Læs om tilmeldingen →

Forskerforum – DM

Peter Bangsvej T | 38 15 66 55

30 M |

2000 forskerforum@dm.dk

Frederiksberg

Forskerforum.dk

Om

Forskerforum

Redaktionen

Annonceinformationer

Oplagstal

Cookiepolitik

